

rijksuniversiteit
groningen

De ontwikkeling van identiteit tijdens de praktijkstage: verschillende ontwikkelingstrajecten
van commitment

Dacia Miesen

Masterthese - Ontwikkelingspsychologie

S3275698

Maart 2024

Vakgroep Psychologie

Rijksuniversiteit Groningen

Thesebegeleider: dr. S. Kunnen

Een masterthese is een proeve van bekwaamheid voor studenten. De goedkeuring van de masterthese is het bewijs dat de student over voldoende onderzoeks- en rapportagevaardigheden beschikt om af te studeren, maar biedt geen garantie voor de kwaliteit van het onderzoek en de resultaten van het onderzoek als zodanig. De masterthese is dan ook niet zonder meer geschikt om als academische bron te worden gebruikt om naar te verwijzen. Indien u meer wilt weten over het in deze masterthese besproken onderzoek en eventueel daarop gebaseerde publicaties waarnaar u zou kunnen verwijzen, kunt u contact opnemen met de genoemde begeleider.

Samenvatting

Dit onderzoek heeft als doel gehad om de verschillende ontwikkelingstrajecten van commitment bij stagiaires tijdens de stageperiode te identificeren. De data zijn visueel geanalyseerd en op basis daarvan zijn kwalitatieve classificatiecriteria opgesteld, die vervolgens zijn gekwantificeerd. De resultaten tonen zes verschillende ontwikkelingstrajecten van commitment aan.

De eerste gevonden categorie is *kabbelend*. De grafiek vertoont visueel een stabiele en rechte lijn, waarbij de veranderingen in commitment minimaal zijn. Deze groep kenmerkt zich door studenten die een stabiele commitment tijdens de stage hebben behouden. De tweede gevonden categorie is *stabiel stijgend*. Het commitment neemt gedurende de stageperiode gestaag toe, met mogelijk kleine fluctuaties, maar over het algemeen is er een opwaartse trend waar te nemen. De derde gevonden categorie is *flink wisselend*. Deze categorie vertoont een dynamisch proces met diverse kenmerken, waaronder kortdurende dips waarbij het commitment tijdelijk afneemt met minstens 5 meetpunten, gevolgd door een herstel. De vierde gevonden categorie is *wisselend stijgend*. Het commitment fluctueert in deze categorie meer dan bij stabiele categorieën, maar minder dan bij sterk wisselende categorieën, met een overwegend positieve trend gedurende de stageperiode. De vijfde gevonden categorie is de categorie *afnemend*. In deze categorie is het commitment aan het einde van de stage lager dan aan het begin. Hoewel er tijdens de stage tijdelijke toenames mogelijk zijn, overheerst over het algemeen een afname in commitment.

De zesde gevonden categorie is de *badkuipjes/moratorium*: Grafieken in deze categorie vertonen de moratoriumstatus, waarbij adolescenten zich in een proces van exploratie en crisis bevinden zonder definitieve commitments.

Dit onderzoek heeft bijgedragen aan het verder ontwikkelen van de kennis over categorieën waarin personen onderverdeeld kunnen worden als het gaat over de mate van commitment. De gevonden categorieën zijn goed te onderscheiden en zijn inhoudelijk relevant doordat ze te verklaren zijn vanuit verschillende theorieën over identiteitsontwikkeling.

keywords: identiteitsontwikkeling, stage, commitment, ontwikkelingstrajecten van commitment

Abstract

This study aimed to identify the different developmental trajectories of commitment among interns during the internship period. The data were visually analysed, and qualitative classification criteria were created based on this, which were then quantified. The results showed six different developmental trajectories of commitment, in which the expectation was to find clear and distinctive categories.

The first category is *kabbelend/babbling*, which is characterised by a steady line. Visually, the graph shows a stable and straight line, with minimal changes in commitment. This group was characterised by students who maintained a stable commitment during the internship.

The second category is *stable rising*: commitment increases steadily over the internship period, with possible minor fluctuations, but overall, an upward trend can be observed. The third category is *quite variable*, which shows a dynamic process with several characteristics, including short-term dips where commitment temporarily decreases by at least five measurement points, followed by recovery. The graphs show both phases of increase and decrease in commitment, with fluctuations covering a maximum of two measurement points.

The fourth category found is *variably increasing*: commitment fluctuates more than stable categories, but less than highly fluctuating categories, with a predominantly positive trend during the internship period. The fifth category was the *decreasing* category, with commitment being lower at the end of the internship than at the beginning. Although there may be temporary increases during the internship period, a decrease in commitment predominates. The sixth category is *the bathtub/moratorium*. Graphs in this category show moratorium status, where adolescents are in a process of exploration and crisis, with no definite commitments. Commitment showed at least two measurement points with a marked decrease of at least 25 points, which is characteristic of this stage of self-discovery and uncertainty. This course can be understood from the MAMA cycle of Marcia's status theory. This study helped further develop the knowledge of categories into which individuals can be divided in terms of levels of commitment. The categories are easily distinguishable and relevant because they describe different theories of identity development.

Keywords: identity development, internship, commitment, developmental pathways

Introductie

Jongvolwassenen ontwikkelen steeds meer een eigen identiteit. Het vormen van identiteitsverbindingen is met name relevant in de adolescentie en jongvolwassenheid (Kroger et al., 2010). Gedurende hun levensloop verkennen de jongeren voortdurend wat wel of niet meer bij hen past. Tijdens de academische ontwikkeling van adolescenten is de stageperiode een belangrijke periode; het vormt een praktijktest van de commitment die studenten ontwikkelen tijdens het theoretische deel van de opleiding. Tijdens de stage, vormen studenten een professionele identiteit (Loughlin, 2014). In de belangrijkste identiteitstheorie, bijvoorbeeld die van Marcia (1966), maar ook van andere zoals Erikson (Simply Psychology, 2024) wordt ervan uitgegaan dat iemand een identiteit heeft als er sterke commitments zijn. Als de commitments gekozen zijn na een periode van exploratie en er geen twijfels meer zijn over de gemaakte keuzes. De keuzes die gemaakt kunnen worden, worden in de theorie commitments genoemd. Het commitment, zoals beschreven door Hofmann en Smits (2008), is de manier waarop een persoon beslissingen neemt in domeinen die relevant zijn voor de identiteit.

Identiteitsontwikkeling

Erikson en Marcia zijn de grondleggers van een belangrijke theorie over identiteit. Marcia (1966) zegt dat iemand een identiteit heeft als hij of zij duidelijke en goed overwogen doelen in het leven heeft. Het oorspronkelijke identiteitsmodel is bedacht door de Amerikaan Marcia en later aangevuld door Europese onderzoekers. Marcia en latere collega's leggen niet alleen de nadruk op de vorming van identiteit, maar ook op de manier waarop adolescenten hun identiteit in stand houden (Meeus, 2019). Marcia (1966) en Erikson (Simply Psychology, 2024) zien identiteit als een procesmatige interactie tussen persoon en omgeving (Soenens & Luyckx, 2003). De theorie van Erikson (Simply Psychology, 2024) deelt het leven van mensen op in acht stadia. Marcia stelde vast dat Eriksons beschrijving van identiteitsontwikkeling ingewikkeld is, en ontwikkelde in 1964 een ander identiteitsmodel dat empirisch onderzocht kon worden en waarin de individuele verschillen in identiteitsvorming duidelijk worden gemaakt (Soenens & Luyckx, 2003). Marcia stelt dat iemand een identiteit heeft wanneer hij of zij een duidelijk en weloverwogen doel heeft in het leven. Om tot dit duidelijke en weloverwogen doel te komen, doorloopt iemand een proces. De keuzes die in dit proces gemaakt worden, worden commitments genoemd door Marcia. De vorming van identiteitscommitment is met name merkbaar bij adolescenten (Kroger et al., 2010). De mate waarin iemand commitment voelt, beïnvloedt de stage. Een hogere mate van commitment leidt tot positieve uitkomsten, zoals een groter gevoel van commitment en

minder ervaren stress (Klassen et al., 2012). Het ontbreken van commitment leidt tot negatieve uitkomsten, zoals het niet verschijnen op afspraken of het eerder stopzetten van werk of stage (Klassen et al., 2012). Er zijn twee soorten commitments, namelijk commitments die voortkomen uit een periode van exploratie en commitments die worden aangegaan zonder alternatieven te overwegen. Marcia voegde naast commitment een tweede dimensie toe, namelijk de mate van exploratie. Exploratie wordt gedefinieerd als het verkennen van verschillende identiteiten en het overwegen van verschillende keuzes die gemaakt kunnen worden (Marcia, 1966). Commitment beschrijft de verbondenheid die ontstaat met een specifieke identiteit (Schippers, 2023). Exploratie staat voor het stellen van vragen, het twijfelen en het onderzoeken van verschillende identiteitsalternatieven voordat iemand besluit waaraan hij zich wil toewijden. De exploratiefase is een periode van vragen stellen, twijfelen en zoeken naar antwoorden, met als doel een sterkere commitment te bereiken. Tijdens de stage is exploratie zichtbaar in het verkennen van verschillende beroepsrollen en het werkveld. Door het exploreren van identiteitsalternatieven komen adolescenten tot een duidelijke identiteit. Commitment staat voor het daadwerkelijk aannemen en kiezen van een identiteit en het ondernemen van activiteiten om deze keuze in het eigen leven te implementeren. Bij commitment verbindt een persoon zich aan iets, maakt hij een keuze. Zowel positieve als negatieve ervaringen hebben invloed op de mate van commitment, waarbij de ervaringen van commitment tijdens de stage bijdragen aan de identiteitsontwikkeling. De introductie van Sugimura en Kunnen (2022) laat zien dat ervaringen buiten de stage een even grote invloed kunnen hebben op de commitment tijdens de stage als de ervaringen die tijdens de stage zelf worden opgedaan. Commitment heeft ook invloed op andere aspecten van de ontwikkeling van studenten. Studenten met sterke commitments hebben een duidelijker zelfbeeld, een sterker gevoel van eigenheid en zijn extravert, aardiger, meer georganiseerd en meer open dan adolescenten met zwakke commitments. Het tegenovergestelde geldt voor adolescenten die twijfelen aan hun commitments (Meeus, 2019).

Vier identiteitsstatussen van Marcia (1966)

Marcia identificeert vier identiteitsstadia gebaseerd op beide dimensies van commitment en exploratie. De eerste status is de achievement status, waarin een individu een periode van exploratie doorloopt en vervolgens een weloverwogen keuze maakt. De tweede status is de moratorium status, ook wel een identiteitscrisis genoemd, waarbij de persoon nog in de fase van exploratie verkeert en nog geen definitieve commitment aangaat. Overtuigingen en denkbeelden worden in deze status actief onderzocht; deze fase is een

belangrijke periode voor verdere ontwikkeling. De derde status is de foreclosure status: in deze status zijn al wel definitieve commitments gemaakt, zonder dat er een periode van exploratie heeft plaatsgevonden. Personen in de foreclosure status laten zich vaak leiden door belangrijke mensen in hun omgeving, zoals ouders of andere voorbeeldfiguren. Ze volgen het voorbeeld of de wensen van deze personen op. Studenten in deze fase kunnen ook gecommitteerd zijn en zich verbonden voelen, maar deze keuzes stonden vaak van tevoren al vast, er worden geen grote vragen gesteld en er is geen twijfel. Als laatste is er de diffusion status: personen in de diffusion status hebben nog geen definitieve keuzes of commitments gemaakt; het wordt ook wel de verwarde identiteit genoemd. Het verschil met personen in de moratorium status is dat zij niet actief op zoek zijn naar rollen en identiteitsaspecten die bij hen passen.

Kaslow en Rice (1985) bespreken welke spanningen studenten kunnen ervaren tijdens de stage, variërend van het wennen aan de nieuwe werkplek tot het ontwikkelen van vertrouwen in collega's en het nemen van risico's om nieuwe vaardigheden te leren. Ook het omgaan met feedback tijdens de stage wordt benadrukt als een belangrijk aspect. De manier waarop individuen met deze ervaringen omgaan, blijkt van invloed te zijn op de commitment die ze ervaren op hun stageplek. Het artikel benadrukt het belang van adequate begeleiding door stagebegeleiders, die een positieve invloed kunnen uitoefenen op het gevoel van commitment.

Samenhang

De literatuur over identiteitsontwikkeling, zoals beschreven in het artikel van Kunnen (2021), voegt een diepere dimensie toe aan de analyse die uitgevoerd is tijdens dit onderzoek. Op basis van Marcia's theorie kunnen mogelijke ontwikkelingstrajecten worden afgeleid, zoals studenten met een sterke commitment die tijdelijk worden geconfronteerd met uitdagingen tijdens hun stage. Het benoemen van verschillende ontwikkelingstrajecten van commitment en het gebruiken van Marcia's identiteitsstatussen biedt een kader om individuele trajecten te begrijpen. Bijvoorbeeld, studenten met een duidelijke commitment kunnen te maken krijgen met tegenslagen tijdens hun stage, wat kan leiden tot een identiteitscrisis of een korte periode van moratorium, die terug te zien is als een dip in de commitment. Deze ervaringen kunnen worden gekoppeld aan specifieke statussen van Marcia, zoals de moratorium status, waarin individuen actief op zoek zijn naar identiteitsmogelijkheden. Aan de andere kant kan een stabiele commitment gedurende de stageperiode ook worden begrepen door het feit dat een stage volledig aan de verwachting voldoet en er geen grote gebeurtenissen hebben plaatsgevonden tijdens de stage die het

commitment beïnvloed kunnen hebben. Hierbij kan gedacht worden aan bijvoorbeeld heftige emotionele ervaringen. Heftige emotionele ervaringen gedurende een langere periode houden verband met verandering van commitment (Kunnen, 2021). Opvallend positieve emotionele ervaringen vergroten de sterkte van commitment, terwijl opvallend negatieve emotionele ervaringen de kracht verminderen (Kunnen, 2021). Individuen met verschillende identiteitsstatussen kunnen verschillend reageren op de spanningen en uitdagingen tijdens de stage. Wanneer de commitment heel sterk is en er gebeurt iets tijdens de stage is de kans groter dat de commitment stevig blijft. Wanneer iemand niet geëxploreerd heeft en de commitment niet zo sterk is kan een invloedrijke ervaring de mate van commitment wel beïnvloeden. Wat daarnaast ook van invloed is, is het ondersteunende karakter van de stagebegeleiding en de mate van commitment bij de stageplek, zoals benoemd door Kaslow en Rice (1985). Wanneer de stagebegeleider de student steunt, de vragen goed kan beantwoorden en ervoor kan zorgen dat de student kan exploreren op de stageplek geeft dit een andere ervaringen dan wanneer er geen steun is, de vragen niet beantwoord worden en iemand niet kan exploreren. Zoals eerder benoemd is de mate van exploratie van invloed op de sterkte van de aangeane commitment.

Het huidige masteronderzoek is een vervolg op eerder onderzoek van Kunnen (2021), waarin de identiteitsontwikkeling van psychologiestudenten tijdens de stageperiode is onderzocht. Het onderzoek van Kunnen toont aan dat ervaringen met frustratie of bevrediging van psychologische basisbehoeften verband houden met negatieve dan wel positieve veranderingen in de sterkte van de commitment. Kuipers (2022) bevestigt deze bevindingen en benadrukt dat gebeurtenissen tijdens de stageperiode daadwerkelijk invloed hebben op de identiteitsontwikkeling. In Kuipers' onderzoek zijn de wekelijkse stagedagboeken van studenten onderzocht op zowel positieve als negatieve kenmerken. In dit onderzoek is gevonden dat niet tevreden zijn met het eigen functioneren op de stage, gebeurtenissen die buiten de stage plaatsvinden en het oriënteren op het werkveld een dusdanige invloed op de commitment met de stage hebben dat er gesproken kan worden van een kantelpunt in de identiteitsontwikkeling van psychologiestudenten in de studietijd.

Schippers (2023) voegt een dieper begrip toe door te onderzoeken welke specifieke gebeurtenissen als kantelpunten fungeren in de identiteitsontwikkeling tijdens de stage. Een kantelpunt is wanneer de verandering in commitment blijvend veranderd is naar aanleiding van de exceptionele ervaring (Kunnen, ten Hoeve en Brouwer, in press.). Het blijkt dat diverse gebeurtenissen, zoals ontevredenheid met het eigen functioneren op de stage, externe gebeurtenissen en het oriënteren op het werkveld, significante invloed hebben op de commitment met de stage. Hieruit kan geconcludeerd worden dat deze gebeurtenissen als

kantelpunten dienen in de identiteitsontwikkeling van psychologiestudenten gedurende hun studietijd.

Schippers (2023) heeft onderzocht welke specifieke gebeurtenissen als kantelpunt fungeren in de identiteitsontwikkeling tijdens de stage. Deze thesis onderzoekt welke verschillende ontwikkelingstrajecten van commitment te onderscheiden zijn tijdens de stageperiode. De focus van dit onderzoek ligt op de identiteitsontwikkeling van psychologiestudenten, met als doel inzicht te krijgen in de diverse manieren waarop commitment zich kan ontwikkelen gedurende de stage. Door deze vervolgstap te zetten, wordt een waardevolle bijdrage geleverd aan het begrip van de complexe dynamiek van identiteitsontwikkeling in de context van een stageomgeving.

In het huidige onderzoek is de vraag of er verschillende soorten ontwikkelingstrajecten van commitment tijdens de stage te onderscheiden zijn? Om dit te meten, is er elke week een meting van de sterkte van de identiteit uitgevoerd. Deze meting is uitgevoerd bij masterstudenten. Deze metingen vormen samen het ontwikkelingstraject. Deze vraag wordt beantwoord door te analyseren hoe de identiteitsontwikkeling bij individuen verloopt: welke patronen zijn waarneembaar en op welke wijze variëren deze tussen personen? De vraagstukken die hierbij beantwoord dienen te worden, zijn: Welke ontwikkelingstrajecten van commitment kunnen theoretisch worden onderscheiden, en op welke grondslag kunnen deze trajecten gegroepeerd worden? In een latere fase wordt onderzocht welke ontwikkelingstrajecten van commitment terug te vinden zijn in de data van Kunnen (2021).

Methode

Deelnemers

In dit onderzoek is gebruikgemaakt van een dataset uit het eerdere onderzoek van Kunnen (2021). Voor het huidige onderzoek zijn 55 masterstudenten (Nvrouw= 49, Nman= 6) van de Universiteit van Groningen geselecteerd om mee te doen. De leeftijd van de deelnemers varieert van 22 tot 38 jaar, met een gemiddelde van 23,5 jaar. De studenten volgden een van de volgende mastertracks: Neuropsychologie, Ontwikkelingspsychologie, Klinische Psychologie of Forensische Psychologie. De (onbetaalde) stage was aan het einde van de master en duurde tussen de 4 en 5 maanden (19-25 weken) en was 3 tot 4 dagen per week. De studenten werden tijdens hun stage intern begeleid door een stagebegeleider en extern door een praktijkbegeleider. De studenten werden gevraagd om tijdens de stage wekelijks een dagboek bij te houden. De deelnemers waren vrij in het beantwoorden van de

dagboekvraag.

De verzamelde data omvatten zowel kwantitatieve als kwalitatieve informatie, maar voor deze thesis wordt uitsluitend gebruikgemaakt van de kwantitatieve gegevens. Deelnemers zijn tijdens een introductiebijeenkomst voor de stage benaderd of ze deel wilden nemen aan het onderzoek. De deelname aan dit onderzoek was volledig vrijwillig. De deelnemers kregen een vergoeding van 40 euro voor het invullen van de dagboekjes. Voor het invullen van de verdere vragenlijst over commitment konden ze nog een keer 20 euro krijgen. Daarvan zijn 55 studenten overgebleven die minimaal 18 keer het dagboek ingevuld hebben. Aangezien de projectleider van dit onderzoek ook een docent op de faculteit is, werd er speciaal op gelet dat deze persoon niet op de hoogte was van de identiteit van de deelnemers. De deelnemers hebben zelf een vier letterige bijnaam gegenereerd, de eerste twee letters van de naam van zowel de moeder als de vader samengenomen, die in dit artikel wordt gebruikt om naar de individuele deelnemer te verwijzen. Soms was het niet helemaal duidelijk en heeft een deelnemer ook een cijfer toegevoegd. Dit om de anonimiteit van de deelnemers te waarborgen.

Het onderzoek van Kunnen (2021) is eerder al goedgekeurd door de Ethische Commissie Psychologie van de Rijksuniversiteit Groningen.

Dataverzameling

Gedurende de volledige stage van ongeveer vijf maanden ontvingen de studenten wekelijks een korte vragenlijst. Een vraag hiervan was een dagboekvraag “beschrijf de meest relevante ervaring van de afgelopen week die op de een of andere manier verband hield met de stage”. De dagboekvraag werd in het oorspronkelijke onderzoek van Kunnen (2021) als volgt geïntroduceerd: “Beschrijf in iedere week een ervaring die op één of andere manier invloed heeft gehad op je stage. Iets dat JIJ belangrijk vindt: iets dat je bezighoudt, waar je over nadenkt, dat sterke gevoelens bij je oproept. Dat kan dus een concrete belevenis zijn, iets dat gebeurd is, maar ook iets waar je over nadenkt, gevoelens of wensen of gedachten waar je geen raad mee weet, mee zit, of juist heel blij mee bent etc. Je kunt een concrete gebeurtenis beschrijven (bijv. een bijzondere ervaring met een cliënt), maar ook een meer indirecte ervaring die invloed heeft op hoe je voelt of denkt over je werk (bijv. je relatie is uit gegaan). Het kan zijn dat je dezelfde ervaring meerdere keren beschrijft, omdat je misschien een volgende keer nog steeds of weer met hetzelfde onderwerp bezig bent. Als er verschillende ervaringen binnen één week zijn die je wilt vermelden, dan kan dat, vul dan voor iedere ervaring een nieuw verslag in (Kunnen, 2021).”

Na de dagboekvraag volgden nog elf gesloten vragen. Hierdoor is er iedere week een

meting van de sterkte van de identiteit. Die metingen vormen samen het ontwikkelingstraject. Dit ontwikkelingstraject is de grafiek die in dit onderzoek gebruikt wordt om de trajecten te groeperen. Twee van deze gesloten vragen maten het niveau van positieve en negatieve emoties over de ervaring. “Heb jij positieve gevoelens over deze ervaring?” en “Heb jij negatieve gevoelens over deze ervaring?” De wekelijkse score voor de commitment is het gemiddelde van het antwoord op vijf vragen: “Denk je dat dit soort werk bij je past?”, “Heb je zelfvertrouwen?”, “Heb je het gevoel dat je op de juiste plek zit in deze situatie? Stage?”, “Twijfel je of dit soort baan bij je past?” (Omgekeerd gecodeerd) en “In welke mate identificeert u zichzelf als psycholoog?” De selectie van deze vijf vragen is gebaseerd op definities van commitment en op items die voortkomen uit twee vaak gebruikte identiteitsmetingen: de U-MICS (Crocetti et al., 2008) en de GIDS (Bosma et al., 2012), en op de RECS-E, een instrument dat speciaal is ontworpen voor beoordeling op microniveau (Van Der Gaag et al., 2017). Om de gesloten vragen te beantwoorden gebruikten de deelnemers een slider van 1 (helemaal niet) tot 100 (heel erg) (Kunnen, 2021). Aan de hand van deze gegevens is wekelijks het gemiddelde berekend, dit gemiddelde is de sterkte van de commitment. De metingen vormen samen het ontwikkelingstraject en dit ontwikkelingstraject is de grafiek die in deze thesis wordt gebruikt om de trajecten te groeperen.

Wekelijks ontvingen de studenten per e-mail een link om de vragen te beantwoorden. Als er geen respons op de e-mail kwam werd er een vriendelijke herhaal e-mail verzonden om te vragen of alles in orde was en of het klopte dat er nog geen reactie ontvangen was.

Data-analyse methode

Als eerste stap is de dataset bewerkt, voor dit onderzoek was er toegang tot de volledige data van het onderzoek van Kunnen (2021). Van de tijdseries van de totale commitmentscore zijn X-Y grafieken gemaakt met de tijd op de x-as. Voor de vergelijkbaarheid werden bij alle grafieken de x- en y-as gelijkgezet op respectievelijk de X-as op 26, het aantal weken dat er gemeten is. De X-as op 100, dit is de maximale waarde van de commitment. Alle grafieken van de participanten werden gedownload en samengevoegd in OneNote. Hierna is alles uitgeprint en uitgeknipt, om een goed beeld bij de verschillende mogelijke categorieën te krijgen. Daarna heb ik verschillende mapjes in OneNote gemaakt met mogelijke namen voor de categorieën. Op deze manier was het eenvoudig om de grafieken goed te bestuderen en in verschillende groepjes te groeperen.

Als tweede stap is gekeken naar de grafieken met ontbrekende datapunten: is het ontbreken van enkele datapunten een probleem of kunnen deze nog worden meegenomen?

Er is besloten dat als er meer dan drie punten ontbreken in de data, de deelnemer wordt uitgesloten. Een of twee missende datapunten kan komen door bijvoorbeeld een vakantie, ziekte of een tentamenweek waardoor er die week geen stage gelopen is. Wanneer er meer dan drie datapunten missen is het niet langer duidelijk te achterhalen wat er in de periode met de ontbrekende data is gebeurd. Eén persoon (Sujo) is uitgesloten vanwege drie ontbrekende datapunten; tussen week 11 en 15 ontbrak hier de data. De eerste twee meetpunten worden niet meegenomen bij de visuele beoordeling van de data, omdat het begin van een stage iets onbekends is; iemand weet nog niet goed waar hij aan begint. Dit gaat enkel over de visuele beoordeling, bij het berekenen van het gemiddelde, de helling en de variabiliteit zijn alle meetpunten meegenomen.

De vervolgstap was het categoriseren van de grafieken. De eerste stap in dit proces was het categoriseren van de plaatjes puur op het oog. dit staat bekend als eyeball statistics aan de hand van kwantitatieve criteria. Grafieken met een positieve en negatieve helling zijn apart gezet. Dit bleek geen handige aanpak te zijn. Bij het samenstellen van de eerste groep bleek namelijk dat het niet alleen uitmaakt of een helling positief of negatief is. Het bleek ook dat de variatie in vormen veel groter is dan alleen de verschillen in helling. De helling is weer losgelaten en de vorm van de grafiek is meer leidend geworden.

Bepaalde grafieken vertoonden aanzienlijke fluctuaties met diepe dalen en hoge pieken, terwijl andere grafieken een minder grillig verloop lieten zien. Ook waren er grafieken waarbij het verloop nagenoeg stabiel was, en zelfs grafieken van studenten met een bijna constante lijn in de grafiek. Daarnaast werd een specifieke categorie geïdentificeerd waarbij een meer langdurige, met meer dan twee meetpunten, afname in commitment duidelijk waarneembaar was. De grafieken zijn op deze manier grof gecategoriseerd om in de volgende fase op basis van kwantitatieve criteria specifiek gecategoriseerd te worden. In deze kwantitatieve fase is ten eerste naar de waarde van de helling gekeken; alle negatieve hellingen werden bij elkaar gebracht. Daarna werd gekeken of er sprake was van een korte afname in de grafiek, minimaal 5 punten afname ook wel dipje genoemd, of van langere (meer dan 2 meetpunten); deze werden ook apart gegroepeerd.

De stabiele grafieken werden als eerste in een groep geplaatst. De groep met stabiele grafieken werd onderverdeeld in verschillende categorieën. De verschillende categorieën binnen deze groep waren aan de ene kant de groep grafieken waarin de helling positief was en de andere groep grafieken waarbij de helling negatief was. De helling alleen bleek niet interessant als inclusiecriteria, daarom is ervoor gekozen dit criteria voor enkel 2 groepen mee te nemen als inclusiecriteria. Alleen bij de categorieën "stabiel stijgend" en "stabiel afnemend" is de helling als inclusie criterium meegenomen; voor de overige

categorieën was de waarde van de helling minder relevant. Als eerste is gekeken naar de stabiel stijgende groep. De stabiel stijgende grafieken leken zich op het oog te onderscheiden tussen stabiel en fluctuerend stijgend. Hier was het voornamelijk van belang dat de helling positief is. Stabiel betekent ook dat er geen grote wisselingen zichtbaar mogen zijn in de grafiek. Voor de stabiel stijgende categorie betekent dit dat er een variabiliteit van maximaal 6,51 mag zijn. Daarna is gekeken naar de categorie met een wisselend stijgend beeld. Bij de categorie met een wisselend stijgend beeld is een positieve helling ook een vereiste. Verder mogen hier meer wisselingen zijn in de vorm vergeleken met stabiel stijgend. In deze categorie zijn afnames te zien van maximaal 2 meetpunten, maar het beeld moet overwegend stijgend zijn.

Een andere te onderscheiden groep is de groep met de afnemende commitment. Deze groep laat duidelijk zien dat ze met een hoge commitment begonnen zijn aan de stage, maar dat deze gaandeweg afneemt. Een negatieve helling is hier een vereiste, verder is het ook belangrijk dat er een grafiek te zien is die afneemt. De minimale helling die deze categorie heeft is -0.8.

Als laatste bleven de grafieken over die op het oog gekenmerkt werden door een langere periode, meer dan twee meetpunten, van duidelijk afname naast een periode van toename van commitment. Deze personen hebben ten minste 2 meetpunten met een flink lagere commitment score. Deze groep heeft de naam "badkuipjes" of "moratorium" gekregen.

Op grond van Eyeball statistics en vervolgens kwantitatieve criteria is onderzoek gedaan naar de onderzoeksvraag: Welke verschillende ontwikkelingstrajecten van commitment bij stagiaires zijn te onderscheiden tijdens de stageperiode? Om deze vraag te beantwoorden is geanalyseerd welke ontwikkelingstrajecten van commitment er theoretisch onderscheiden kunnen worden en op welke basis deze ontwikkelingstrajecten van commitment gegroepeerd zijn. Uit de analyse is gebleken dat er zes groepjes zijn. Dit zijn respectievelijk: kabbelend, stabiel stijgend, flink wisselend, wisselend stijgend, afnemend en badkuipjes/ moratorium.

Resultaten

Kabbelend

De inclusiecriteria voor deze categorie omvatten een gestage lijn met een variabiliteit van maximaal 7.00 en een helling van de grafiek die varieert tussen -0.20 en 0.24. Een essentieel en determinerend kenmerk van deze categorie is de visuele presentatie van de

grafiek, waarbij de lijn op het oog stabiel en recht dient te zijn. Voor deze categorie geldt N=8, met een gemiddelde variabiliteit van 4.57, een gemiddelde van 75,49 en een gemiddelde helling van 0.027. Het minimum voor de variabiliteit is vastgesteld op 2 en het maximum op 7. Het onderscheid met een wisselend stijgende trend is dat hier enkel de variabiliteit of de helling van de lijn iets verhoogd mag zijn, niet beide tegelijk. Zie tabel 1 voor de specifieke waardes die berekend zijn per persoon in deze categorie.

Tabel 1 Kabbelend

Kabbelend	Variabiliteit	Gemiddelde	Helling
Alma	6.04	66.6	-0.067
Alx	5.37	64.08	-0.124
Pama	2.08	76.81	0.152
Ejwi	4.17	73.3	-0.128
Hami	5.13	81.2	0.174
Titj	6.8	70.02	-0.183
Pama	2.08	76.81	0.152
Dive	4.9	95.06	0.236
Gemiddeldes	4.57	75.49	0.027

Stabiel stijgend

Een grafiek wordt ingedeeld in deze categorie als het voldoet aan de volgende inclusiecriteria: als belangrijk eerste punt is een positieve helling vereist. Een helling van minimaal 0.25 en maximaal 1, de variabiliteit mag maximaal 6.6 zijn. Voor deze groep is het gemiddelde niet meegenomen als inclusie criterium. Van belang voor deze categorie is dat de grafiek stijgend is, dit is terug te zien aan een positieve helling.

Het gemiddelde is geen inclusie criterium voor deze groep. De gemiddelde variabiliteit is 3.92, het gemiddelde is 78.27 en de gemiddelde helling is 0.56. De N=13 in deze categorie.

Karakteristiek voor deze groep is een cruciale en beslissende eigenschap: de grafieken vertonen een positieve helling van minimaal 0.25 en maximaal 1. De mate van commitment binnen deze groep neemt gedurende de stageperiode toe, waarbij kleine fluctuaties mogelijk zijn. De variantie van de lijn mag niet meer dan één keer de variantiewaarde schommelen rondom het gemiddelde.

Zie tabel 2 voor de specifieke waardes die berekend zijn per persoon in deze categorie.

Tabel 2 Stabiel stijgend

Stabiel Stijgend	Variabiliteit	Gemiddelde	Helling
Inre29	2.23	75.99	0.670
Jaja1102	3.22	71.21	0.319
Mage	4.59	74.58	0.980
Mihe	2.53	73.15	0.315
Anpie	3.81	87.68	0.497
Anfr	3.42	55.90	0.318
Caha	3.27	76.10	0.295
Gebe28	4.34	89.51	0.812
Hijg	3.30	84.49	0.486
Jebe13	5.41	77.08	0.707
Elha	6.51	89.80	0.487
Pefr	3.48	82.76	0.497
Nyau	4.90	79.26	0.906
Gemiddeldes	3.92	78.27	0.561

Flink wisselend

Een grafiek wordt ingedeeld in deze categorie wanneer het voldoet aan de volgende inclusiecriteria: een minimum van 4 dipjes. De variabiliteit telt hierbij niet mee als een inclusiecriteria. Voor deze groep wordt de helling niet als inclusie criterium beschouwd. Deze categorie omvat N=7. Deze groep vertoont een dynamisch proces met diverse kenmerken. Een kenmerk is het zien van kortdurende dipjes. Een kortdurende dip wordt gekenmerkt door een afname van minimaal 5 meetpunten van commitment tijdens een meetmoment, gevolgd door een herstel waarbij het commitment weer toeneemt. Deze dip mag echter maximaal 2 meetpunten duren. Gedurende de stageperiode zijn er fasen van zowel toename als afname van het commitment, waarbij schommelingen optreden die maximaal 2 meetpunten beslaan. Om in de categorie van flink wisselende commitment te vallen, moeten er minimaal 4 dips optreden gedurende de stageperiode. Zie tabel 3 voor de specifieke waardes die berekend zijn per persoon in deze categorie.

Tabel 3 Flink wisselend

Flink wisselend	Variabiliteit	Gemiddelde	Helling	Aantal dips
Erje	5.97	63.06	0.182	4
Mija	10.91	60.53	-0.041	7
Ripe	5.07	67.11	-0.007	4
Beru	6.59	64.30	0.763	5
Trro	9.91	81.26	0.396	6
Appelsap	6.93	76.58	0.828	5
Anba	9.59	78.42	-0.180	8
Gemiddeldes	7.85	70.18	0.277	6

Wisselend stijgend

Een grafiek wordt ingedeeld in deze categorie wanneer het voldoet aan de volgende inclusiecriteria: de helling heeft een positieve waarde. Een helling tussen .45 en maximaal 1.44, met een variabiliteit die varieert tussen 3.81 en 10.13. Voor deze groep wordt het gemiddelde niet als inclusie criterium beschouwd. Deze categorie omvat N=7. Kenmerkend voor deze groep is een belangrijke en doorslaggevende eigenschap: de grafieken vertonen een helling die minimaal -0.006 en maximaal 1.43 bedraagt. De mate van commitment binnen deze groep fluctueert meer dan bij de stabiele groep, maar minder dan bij de sterk wisselende groep. Er kunnen momenten zijn waarop de commitment afneemt, maar over het algemeen is er sprake van een toename, zoals te zien is aan de vorm van de grafiek en de positieve helling. Het onderscheid tussen deze groep en de sterk wisselende en stabiele groepen ligt in de combinatie van variabiliteit en helling. De sterk wisselende groep vertoont een hogere variabiliteit en/of een steilere helling, terwijl in de stabiele groep één van deze twee afwijkend mag zijn. Het kan zo zijn dat in deze categorie personen zitten die in de andere categorie ook zouden passen, maar met enkel een kenmerk. Over de gehele periode gezien is er meer toename, zoals te zien is aan de vorm van de grafiek en de positieve helling. Zie tabel 4 voor de specifieke waardes die berekend zijn per persoon in deze categorie.

Tabel 4 Wisselend stijgend

Wisselend stijgend	Variabiliteit	Gemiddelde	Helling	Aantal dips
Jona	7.34	68.66	1.142	7
Anpie	3.81	87.68	0.497	6
Emse15	10.13	72.89	0.650	8
Maha14	6.64	71.51	0.623	6
Reka	6.34	61.19	0.477	7
Fred	7.13	64.71	0.698	7
Anni	6.68	63.15	1.431	5
Gemiddeldes	6.87	69.97	0.788	7

Afnemend

Een grafiek wordt ingedeeld in deze categorie wanneer het voldoet aan de volgende inclusiecriteria: De helling moet een negatieve waarde hebben. Een helling tussen -1.371 en -,500 met een variabiliteit die varieert tussen 3,59 minimaal en 11,74 maximaal. Voor deze groep wordt het gemiddelde niet als inclusie criterium beschouwd. Deze categorie omvat N=3. Karakteristiek voor deze groep is een belangrijke en doorslaggevende eigenschap: de grafieken vertonen een negatieve helling die varieert tussen -1.371 en -,500. De helling van deze categorie is minimaal -0.500. De personen in deze groep vertonen aan het einde van de stage een lager niveau van commitment dan aan het begin. Hoewel er tijdens de stage enige tijdelijke toename in commitment kan worden waargenomen, overheerst over het algemeen de afname, zoals te zien is aan de vorm van de grafiek en de negatieve helling. Zie tabel 5 voor de specifieke waardes die berekend zijn per persoon in deze categorie.

Tabel 5 Afnemend

Afnemend	Variabiliteit	Gemiddelde	Helling
Karu	11.74	43.46	-1.371
Tija06	8.89	61.57	-0.895
Anbe	3.59	58.41	-0.507
Gemiddeldes	8.07	54.48	-0.924

Badkuipjes/moratorium

Een grafiek wordt ingedeeld in deze categorie wanneer het voldoet aan de volgende inclusiecriteria: een gemiddelde variabiliteit van 8.20 en een gemiddelde van 67.93, zonder rekening te houden met de helling. Voor deze groep wordt de helling niet als inclusie criterium beschouwd. Deze categorie omvat N=22 en is hiermee de grootste categorie. Een belangrijke en doorslaggevende eigenschap voor deze groep is dat de grafieken de

moratoriumstatus laten zien. Dit is de status waarbij adolescenten zich in een proces van exploratie en crisis bevinden en nog geen definitieve commitments zijn aangegaan (Marcia, 1966). Dit komt duidelijk naar voren in de grafieken. Volgens de theorie van Marcia (1966) zie je dit terug door een kortdurende periode van afname van commitment, gevolgd door een periode waarbij de commitment weer toeneemt. Dit wordt geïllustreerd in de grafieken doordat er minstens twee meetpunten zijn waarbij een daling van minstens 25 punten ten opzichte van het eerste meetpunt wordt vastgesteld. De moratoriumperiode wordt gekenmerkt door minimaal 2 meetpunten met een duidelijke afname in commitment van ten minste 25 punten. Zie tabel 6 voor de specifieke waarden die berekend zijn per persoon in deze categorie.

Tabel 6 Badkuipjes/moratorium

Badkuipjes/Moratorium	Variabiliteit	Gemiddelde	Helling
Irge	9.21	59.19	0.414
Lyhe	7.67	90.63	-0.138
Aaaa	5.52	75.33	0.245
1425	8.26	55.87	1.564
Inma01	15.25	63.20	-0.587
Wiwa16	7.78	64.62	1.042
Beri	6.83	71.84	0.921
Copi	5.66	57.73	-0.012
Hero	11.13	80.82	0.541
Jaed	10.23	62.83	-0.074
Mawi	14.41	82.39	-0.364
Miad	11.96	53.16	-0.042
Nyfe	9.42	30.80	-0.202
Paja	5.52	75.33	0.245
Pebe25	4.45	87.31	0.725
Sahe13	4.99	59.85	0.532
Heja	5.63	73.77	0.411
Elpa	8.84	63.48	1.100
Jaru	6.39	75.88	0.675
Tija06	8.89	61.57	-0.895
Alma28	4.13	80.94	1.223
Gemiddeldes	8.20	67.93	0.349

Discussie

Het doel van dit onderzoek is het beantwoorden van de onderzoeksvraag: Welke verschillende ontwikkelingstrajecten van commitment bij stagiaires zijn te onderscheiden

tijdens de stageperiode? De data zijn visueel geanalyseerd en aan de hand daarvan zijn kwalitatieve classificatiecriteria opgesteld. Vervolgens is geprobeerd de criteria zoveel mogelijk te kwantificeren. Aan de hand van deze kenmerken kunnen de studenten onderverdeeld worden in zes verschillende ontwikkelingstrajecten van commitment. Van tevoren was nog niet bekend welke ontwikkelingstrajecten van commitment er gevonden konden worden. De verschillende ontwikkelingstrajecten die gevonden zijn, zijn respectievelijk: kabbelend, stabiel stijgend, flink wisselend, wisselend stijgend, afnemend en badkuipjes/moratorium.

De verwachting was het vinden van heldere en onderscheidende categorieën. Op basis van de literatuur was er de verwachting om een categorie te vinden met de zogenaamde 'badkuipjes', namelijk het moratorium zoals benoemd door Marcia (1966) in de literatuur over statussen. Uit onderzoek (Kunnen, 2008) is gebleken dat sommige mensen stabiel zijn, terwijl anderen kunnen fluctueren; er wordt gesproken over variabele en stabiele trajecten in de commitment. Proefpersonen, in dit geval studenten, kunnen van foreclosed of achieved naar de moratorium-status gaan, maar ze kunnen ook tijdens de stage erachter komen dat het niet bij ze past waardoor de commitment afneemt. Dit is in lijn met de bestudeerde literatuur. Wanneer er tijdens de stage eerst een toename in exploratie is waarbij het commitment wat afneemt, maar later de commitment weer toeneemt, ontstaat er een soort badkuipvorm.

Kunnen et al. (2001) bespreken de mechanismen die de tijdelijke ontwikkeling van sterkere verbintenissen naar stabiele diffuse trajecten kunnen verklaren. Negatieve ervaringen zorgen voor een afname van de commitment. Het kan zijn dat negatieve ervaringen op de stage zorgen voor een afname van commitment, maar net zo goed kunnen ervaringen buiten de stage invloed hebben op de commitment. De badkuipcategorie is de grootste categorie die gevonden is, en dit is niet verrassend. Zoals in de introductie besproken is de periode van adolescentie een periode die belangrijk is voor het ontwikkelen van de persoonlijkheid. Dit ontwikkelen van de persoonlijkheid gaat gepaard met het aangaan van commitments door middel van exploratie (Marcia, 1966). Dit patroon is ook terug te zien in de data. Studenten zijn bezig zichzelf uit te vinden en de commitment schommelt. Wat de achterliggende processen zijn van deze schommelingen is niet meegenomen in het huidige onderzoek, maar dat de commitment varieert, zoals bij een exploratiefase is wel terug te zien.

Stabiel stijgend kan worden toegelicht aan de hand van de hypothese dat de stage voldoet aan de verwachtingen. Bij aanvang van de stage ervaren individuen een positief gevoel, en naarmate de stage vordert, neemt de commitment toe in lijn met de ervaren

tevredenheid. Het is aannemelijk dat deze studenten zich op hun plaats voelen. De theorie suggereert dat positieve ervaringen de commitment versterken (Bosma et al., 2012). Bovendien is aangetoond dat bereikte commitment gerelateerd is aan welbevinden (Berzonsky, 1992; Luyckx, 2006; Marcia, 1993). Tijdens de opstelling van de kwantitatieve criteria is de variantie van de categorie 'stabiel stijgend' aangepast van maximaal 5 naar 6.51. Dit werd gedaan, omdat de deelnemers 'jebe13' en 'Elha' ook een stabiel stijgend patroon vertoonden. Met de oorspronkelijke variantie werden zij echter uitgesloten, aangezien hun patroon niet volledig overeenkwam met de andere criteria van de fluctuerende categorie. Hun commitment vertoont immers een stabiel stijgende trend, wat niet past binnen de overige variaties van de fluctuerende categorie.

In deze categorie bevindt zich een twijfelgeval: Anfr. Het was niet eenvoudig om te bepalen in welke categorie deze geplaatst moest worden. Aan het begin van de stage is er namelijk een toename in de grafiek zichtbaar. In de eerste vier weken neemt de commitment met ongeveer 15 punten toe, maar daarna blijft de commitment zeer stabiel. Op basis van puur kwantitatieve waarden zou Anfr in de categorie 'stabiel stijgend' geplaatst moeten worden.

De flink wisselende categorie vertoont duidelijke variaties in de mate van engagement van studenten, die op een wekelijkse basis schommelt. Individuen met een hoge mate van veerkracht reageren krachtig maar kortstondig op specifieke gebeurtenissen. Mogelijk kan dit komen doordat een negatieve ervaring de commitment afneemt, maar deze herstelt zich snel na het overwinnen van tegenslagen. Positieve ervaringen stimuleren daarentegen de commitment, terwijl negatieve emoties deze juist verminderen. Het onderzoek van Van Der Gaag et al. (2017) heeft de invloed van emotionele ervaringen op identiteitsontwikkeling onderzocht. Hieruit blijkt dat emotionele ervaringen hoogstwaarschijnlijk een essentiële rol spelen in de mechanismen op het microniveau van de identiteitsontwikkeling. Bovendien tonen de bevindingen van Van Der Gaag et al. (2017) aan dat positieve emotionele ervaringen een significant effect hebben op het niveau van educatieve commitment, waarbij commitment doorgaans toeneemt na positieve ervaringen. Verder vertoont deze categorie snelle en kortstondige schommelingen in de mate van engagement. Deze schommelingen kunnen worden gekoppeld aan intense emoties die gepaard gaan met pieken en dalen in commitment. Veerkracht, gedefinieerd als het vermogen om te herstellen na schokkende gebeurtenissen, kan resulteren in korte dips in commitment die snel worden gecorrigeerd, vooral wanneer positieve emoties de commitment versterken. Het is van belang om voorzichtig te zijn in de interpretatie van deze dynamiek, aangezien stabiele commitment niet automatisch betekent dat er weinig emoties zijn, en vice

versa. Een volgende stap voor deze categorie kan zijn om te onderzoeken welke factoren leiden tot de kortstondige afname van commitment.

In deze categorie bevindt zich een twijfelgeval: Ripe past niet naadloos in de categorie vanwege de vier dips, een kenmerk dat overeenkomt met Ripe. Echter, de overige data wijkt enigszins af van de rest van de groep. Ripe vertoont een variabiliteit van 5.07 en een gemiddelde van 67.11, met een helling van -0.007. Gezien in deze categorie enkel de dips meetellen en de variabiliteit buiten beschouwing wordt gelaten, is er toch voor gekozen om Ripe hierin te plaatsen. Ripe valt niet onder de categorie met een wisselend stijgende trend, omdat de helling niet steil genoeg is. Bovendien past hij niet in de kabbelende categorie vanwege zijn overvloed aan dips en de hoge mate van variabiliteit.

Bij wisselend stijgend kan het achterliggende mechanisme heel goed hetzelfde zijn als bij flink wisselend. Het verschil is dat in deze groep netto de commitment wel omhooggaat. De commitment is toch toegenomen ondanks dat er dipjes zijn geweest tijdens de stage. Dit kan te maken hebben met veerkracht, maar het kan ook zijn dat er net wat meer positieve ervaringen geweest zijn dan negatieve ervaringen waardoor de commitment toeneemt. Het kan zijn dat veerkracht hierbij ook een rol speelt. Waardoor er net als in de vorige groep gereageerd wordt met een kortdurende afname in de commitment, maar een veerkrachtige terugkeer waarbij de commitment over de gehele lijn toeneemt. Ook hierbij geldt dat deze theorie met voorzichtigheid bekeken moet worden, omdat het achterliggende mechanisme niet onderzocht is in dit onderzoek. Het is enkel een mogelijke verklaring.

De afnemende categorie is de categorie waarbij de commitment tijdens de stage zichtbaar afneemt in de grafiek. Aan het begin van de stage ligt de commitment hoger dan aan het einde. Het is niet mogelijk om uitspraken te doen over de reden waarom de commitment afneemt tijdens de stage. Er zijn wel mogelijke verklaringen te bedenken, maar net zoals bij toenemende commitment is het met enkel deze gemeten waardes niet mogelijk het achterliggende construct te achterhalen. Een mogelijke verklaring zou kunnen zijn dat de stage tegengevallen is, maar een andere, net zo waarschijnlijke verklaring zou kunnen zijn dat er iets vervelends heeft plaatsgevonden tijdens de stage en dat dit de commitment heeft beïnvloed. Om het achterliggende construct te achterhalen dat heeft gezorgd voor het afnemen van de commitment, zouden de dagboekcitaten gelezen moeten worden of zou een extra bijeenkomst moeten plaatsvinden. Een vraag die bijvoorbeeld bij vervolgonderzoek toegevoegd zou kunnen worden, is waarom de commitment volgens de deelnemers is afgenomen.

Een twijfelgeval in deze categorie is Anbe. Eerst was Anbe ingedeeld in de kabbelende categorie vanwege de lage variabiliteit. Maar vanwege de afnemende helling

heb ik toch besloten om Anbe te verplaatsen. De variabiliteit van Anbe is klein, waardoor de grafiek redelijk stabiel oogt, maar de helling neemt daadwerkelijk af. Het was niet eenvoudig om te bepalen wanneer iets minimaal afnemend is en wanneer iets daadwerkelijk afnemend is. Uiteindelijk heb ik goed naar de grafiek gekeken en besloten dat deze grafiek thuishoort bij de afnemende categorie en niet bij de kabbelende categorie.

De kabbelende categorie is een categorie met weinig variatie in de mate van commitment. Mogelijk zijn de personen in deze categorie al stabiel en zijn ze niet snel beïnvloed door externe gebeurtenissen. Er zijn twee mogelijkheden waarom er weinig variatie is in deze groep. Het kan zijn dat de commitment al zo stevig is dat het niet veel uitmaakt of de ervaringen negatief of positief zijn. Het kan ook zo zijn dat de stage goed aansluit bij de persoon en er geen heftige dingen gebeuren tijdens de stage. Uit onderzoek van Kunnen (2021) is gebleken dat opvallend positieve emotionele ervaringen de sterkte van commitment laten toenemen en opvallend negatieve emotionele ervaringen de sterkte van commitment laten afnemen. Wanneer er tijdens de stage geen opvallend positieve of opvallend negatieve ervaringen plaatsvinden is het voor te stellen dat de sterkte van commitment enigszins gelijk blijft.

Twijfel geval in deze categorie: Anfr en Anbe zaten beiden eerst ook in deze categorie. Tijdens het verdelen van de personen over de categorieën bleek het nog niet zo makkelijk om een passende categorie voor deze twee te vinden. Als eerste Anfr, deze persoon heeft een helling van 0.318 waardoor de helling eigenlijk te stijf is om in de kabbelende categorie te passen, maar toch was het moeilijk om een keuze te maken tussen stabiel stijgend of kabbelend. De grafiek van Anfr ziet er kabbelend uit, al vindt er wel degelijk een stijging plaats aan het begin van de stageperiode. Uiteindelijk is er toch voor gekozen om Anfr in de stabiel stijgende categorie te plaatsen, maar op kwantitatieve basis en niet op het oog. Anbe zat eerst ook in de kabbelende categorie. Maar met een helling van -0.507 is dit geen geschikte persoon om in deze categorie te passen. De keuze werd bemoeilijkt door de kleine waarde van de variabiliteit. Maar de echt afnemende helling was het doorslaggevende kenmerk.

Dive is een opvallende deelnemer in de kabbelende categorie, omdat hier een duidelijk plafondeffect te zien is. Als er een plafondeffect is kan er geen effect van positieve ervaringen meer gevonden worden. Dive scoort zo hoog op de commitment score dat de data al boven in de grafiek zit. Doordat alle data boven in de grafiek zit is er geen effect van positieve ervaringen meer waar te nemen. Wat maakt dat de commitment score van Dive zo hoog is, en wat gebeurt er eigenlijk achter deze hoge commitment waarde? Mogelijk zijn er wel hele positieve ervaringen, maar dat is niet terug te zien. We kunnen niet echt vaststellen

wat de impact is van negatieve ervaringen, omdat er verschillende uitkomsten mogelijk zijn. Het kan zijn dat deze ervaringen helemaal geen invloed hebben, maar het is ook mogelijk dat ze invloed zouden hebben gehad als ze duidelijker waren opgemerkt. Het is boeiend om na te gaan wat de reden is achter de hoge scores. Mogelijk zou dit onderzocht kunnen worden in een vervolgonderzoek dat wanneer iemand zeer hoog scoort op de commitment de achterliggende systemen gemeten kunnen worden.

Dit onderzoek is exploratief en hierdoor komt het voor dat er twijfel gevallen blijven bestaan. Neem bijvoorbeeld Anfr en Anbe; zij passen niet helemaal netjes in één categorie. Dit soort twijfelgevallen laten eigenlijk zien hoe gevarieerd en uniek exploratief onderzoek doen is. Het is precies wat je kunt verwachten van een verkennend onderzoek als dit en het zet de deur open voor nog meer onderzoek in de toekomst.

Beperkingen en aanbevelingen voor toekomstig onderzoek

Het huidige onderzoek is deels gebaseerd op Marcia's statutheorie, waarbij statussen worden bepaald door commitment en exploratie. In dit onderzoek is echter alleen commitment gemeten. Het kan interessant en zinvol zijn om ook exploratie te meten in een toekomstig onderzoek. Er valt nog veel te onderzoeken wat er precies gebeurt tijdens het proces van toenemende of afnemende commitment. Misschien is het beter om zowel de trajecten van commitment als de exploratie te onderzoeken. Wellicht kunnen dan ook de trajecten van emoties worden toegevoegd aan het onderzoek. Het onderzoek van Van Der Gaag et al. (2017) stelt dat het zeer waarschijnlijk is dat emotionele ervaringen een essentieel onderdeel zijn van de mechanismen op microniveau van de identiteitsontwikkeling. In de interpretatie van de trajecten wordt hier ook van uitgegaan. Een gericht onderzoek naar de rol van emoties kan interessant zijn, om te onderzoeken wat de invloed van emotie op de ontwikkelingstrajecten van commitment is. Een mogelijkheid om dit te onderzoeken is dat zowel de commitment, als de exploratie en de emotionele lading gemeten worden van proefpersonen. Van de trajecten zijn dan per proefpersoon steeds drie lijntjes. Het is van belang dat er een grote groep proefpersonen meedoet. Hoe meer gegevens er verzameld worden, hoe groter de groep proefpersonen moet zijn die onderzocht wordt, om het onderzoek betrouwbaar en valide te maken.

Het zou ook interessant kunnen zijn om te onderzoeken of de periode waarin de commitment gemeten wordt, van belang is voor het bepalen van de waarde. Aan het begin van de stage is alles nog nieuw en spannend, maar hoe beïnvloedt dit de commitment? En hoe zit het aan het einde van je stage, wanneer je vertrouwd bent met je stageplek en weet wat er van je verwacht wordt? Is de commitment dan sterker of stabielier? Tijdens de laatste vier weken van een stage, oftewel de laatste maand, weet een stagiair wat er van hem of

haar verwacht wordt en begrijpt hij of zij wat de stage inhoudelijk echt betekent. Tot nu toe is er gerekend met gemiddelde waarden, maar het zou ook boeiend kunnen zijn om de data op te splitsen in meerdere delen. Bijvoorbeeld in de eerste zes weken, de middelste acht weken en de laatste zes weken.

Het huidige onderzoek kent een aantal beperkingen. De eerste beperking heeft te maken met de generaliseerbaarheid van dit onderzoek. Door de beperkte steekproefvariatie is de kans groot dat deze niet zo makkelijk te generaliseren is. Dit komt ten eerste doordat de deelnemers allemaal psychologie studeerden aan de Rijksuniversiteit Groningen. Masterstudenten zelf zijn al een relatief klein segment van de Nederlandse bevolking. Hierbij ging het bij deze master bijna enkel om vrouwen. Volgens gegevens van het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW) had in 2022 minder dan 15% van de Nederlandse bevolking tussen 15 en 75 jaar een afgeronde Masteropleiding op hbo- of wo-niveau (Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, 2023). Een mooi vervolgonderzoek kan zijn dat er gekeken wordt of dezelfde ontwikkelingstrajecten van commitment gevonden worden in andere groepen van de bevolking, bijvoorbeeld mbo- en hbo-studenten tijdens hun stage.

Verder is het mogelijk dat psychologiestudenten al meer kennis hebben van ontwikkeling en commitment, wat kan leiden tot sociaal wenselijke antwoorden. Om te onderzoeken of dit van invloed is geweest is kan het goed zijn om vervolgonderzoek te doen met bijvoorbeeld studenten van een andere faculteit.

De gevonden categorieën zijn samengesteld door gebruik te maken van bestaande literatuur en er is getracht de categorieën zo te omschrijven dat subjectiviteit geen invloed heeft. Maar dat neemt niet weg dat een persoon deze categorieën heeft samengesteld, mogelijk ziet iemand anders andere belangrijke criteria die bij de categorieën passen.

Dit onderzoek heeft een maatschappelijk belang. Door meer kennis te krijgen over commitment, kan er bijvoorbeeld tijdens de stage anders of beter begeleiding gegeven worden die beter aansluit bij een persoon. Er kan onderzoek gedaan worden naar het samenspel tussen de verschillende ontwikkelingstrajecten van commitment en het risico op uitval. Met de kennis die opgedaan wordt kan ervoor gezorgd worden dat het risico op uitval afneemt.

De uitkomsten van dit onderzoek kunnen ook interessant zijn voor stagebegeleiders, aan de hand van de zes verschillende soorten ontwikkelingstrajecten van commitment kan gekeken worden welke soort begeleiding aansluit bij de student. Wat heeft deze student nodig als gekeken wordt naar het ontwikkelingstraject? Is er ruimte voor exploratie nodig of zit het goed met de commitment?

Conclusie

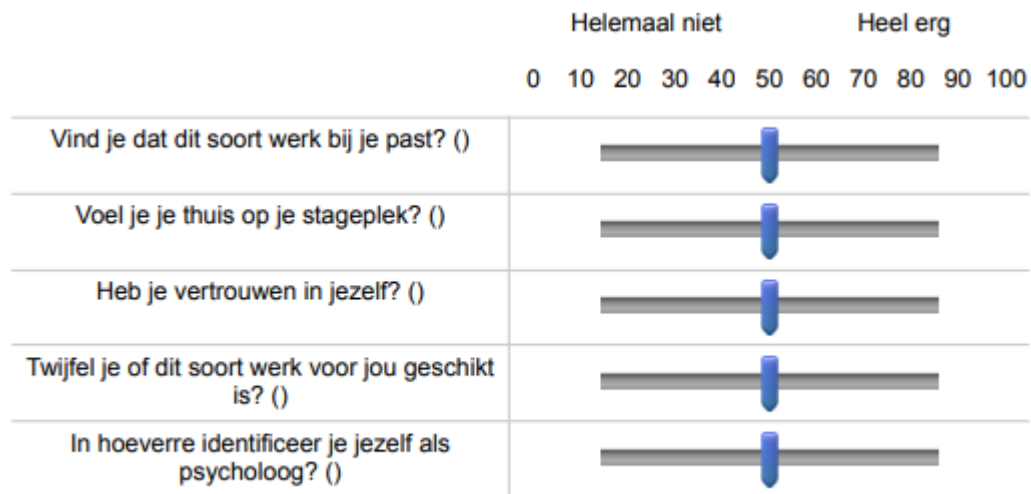
Dit onderzoek heeft bijgedragen aan het verder ontwikkelen van de kennis over categorieën waarin personen onderverdeeld kunnen worden als het gaat over de mate van commitment. In dit onderzoek zijn zes onderscheidende categorieën van commitment gevonden. Deze zes gevonden categorieën zijn goed te onderscheiden en zijn inhoudelijk relevant doordat ze te verklaren zijn door middel van verschillende theorieën over identiteitsontwikkeling.

Referenties

- Berzonsky, M. D. (1992). Identity style and coping strategies. *Journal of Personality*, 60(4), 771-788.
<https://doi.org/10.1111/j.1467-6494.1992.tb00273.x>
- Bosma, H. A., Kunnen, E. S., & Van der Gaag, M. A. E. (2012). G.I.D.S., *Groninger Identity Development Scale: revisie 2012: handleiding*. Heymans Institute, University of Groningen. Geraadpleegd op 15-01-2024, van
https://research.rug.nl/files/19259622/Bosma_Kunnen_van_der_Gaag_2012_GIDS_r.pdf
- Crocetti, E., Rubini, M., & Meeus, W. J. (2008). Capturing the dynamics of identity formation in various ethnic groups: Development and validation of a three-dimensional model. *Journal of Adolescence*, 31(2), 207–222.
<https://doi.org/10.1016/j.adolescence.2007.09.002>
- Hofmann, S. G., & Smits, J. A. (2008). Cognitive-behavioral therapy for adult anxiety disorders: a meta-analysis of randomized placebo-controlled trials. *The Journal of Clinical Psychiatry*, 69(4), 621–632. <https://doi.org/10.4088/jcp.v69n0415>
- Kaslow, N. J., & Rice, D. G. (1985). Developmental stresses of psychology internship training: What training staff can do to help. *Professional Psychology: Research and Practice*, 16(2), 253–261. <https://doi.org/10.1037/0735-7028.16.2.253>
- Kunnen, E. S. (2021). The relation between vocational commitment and need fulfillment in real time experiences in clinical internships. *Identity*, 22(1), 6–16.
<https://doi.org/10.1080/15283488.2021.1932899>
- Kunnen, E. S. (2008). Qualitative and quantitative aspects of commitment development in psychology students. *Journal of Adolescence*, 32(3), 567–584.
<https://doi.org/10.1016/j.adolescence.2008.06.002>
- Kunnen, E. S., Bosma, H. A. & Van Geert, P.L.C. (2001). A dynamic systems approach to identity formation: Theoretical background and methodological possibilities. Navigating through adolescence: European perspectives. In J-E Nurmi (Red.), *Navigating Through Adolescence* (pp. 247-274).
- Kunnen, E.S., ten Hoeve, Y. & Brouwer, J. (in press). Turning points in professional commitment development: the case of novice nurses', *Identity*.
- Klassen, R. M., Perry, N. E., & Frenzel, A. C. (2012). Teachers' relatedness with students: An underemphasized component of teachers' basic psychological needs. *Journal of Educational Psychology*, 104(1), 150–165. <http://dx.doi.org/10.1037/a0026253>

- Kroger, J., Martinussen, M., & Marcia, J. E. (2010). Identity status change during adolescence and young adulthood: a meta-analysis. *Journal of Adolescence*, 33(5), 683-698. <https://doi.org/10.1016/j.adolescence.2009.11.002>
- Kuipers, T. J. (2022). *Identiteitsontwikkeling gedurende de stageperiode: turning points* [Ongepubliceerde masterscriptie]. Rijksuniversiteit Groningen.
- Loughlin, B. (2014). *Framing Identity & Change in the Experience of Interns* (2443). [Honors Thesis, Western Michigan University]. ScholarWorks@WMU.
- Luyckx, K. (2006). *Identity formation in emerging adulthood: Developmental trajectories, antecedents, and consequences* [PhD thesis, The Catholic University of Leuven]. ResearchGate.
- Marcia, J. E. (1993). Epilogue. In J. E. Marcia, A. S. Waterman, D. R. Matteson, S. L. Archer, & J. L. Orlofsky (Eds.), *Ego identity: A handbook for psychosocial research* (pp. 273-281). Springer. <https://doi.org/10.1007/978-1-4613-8330-7>
- Marcia, J. E. (1966). Development and validation of ego-identity status. *Journal of Personality and Social Psychology*, 3(5), 551-558. <http://dx.doi.org/10.1037/h0023281>
- Meeus, W. (2019). *Vallen en opstaan in de adolescentie: een overzicht van de ontwikkeling van 12 tot 25 jaar*. Bohn Stafleu van Loghum.
- Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap. (2023, 13 juni). Hoogst behaald onderwijsniveau. *OCW in Cijfers*. Geraadpleegd op 7-01-2024, van <https://www.ocwincijfers.nl/sectoren/onderwijs-algemeen/hogst-behaald-onderwijsniveau>
- Simply Psychology*. (2024, 25 januari). Erikson's Stages of Development. Geraadpleegd op 29-2-2024 van <https://www.simplypsychology.org/erik-erikson.html>
- Soenens, B., & Luyckx, K. (2003). Nieuwe ontwikkelingen in onderzoek naar identiteitsvorming. *Kind en Adolescent*, 24(4), 122-129. <https://doi.org/10.1007/bf03060892>
- Sugimura, K., & Kunnen, E. S. (2022). Real-time identity processes: Empirical applications. *Identity*, 22(1), 1-5. <https://doi.org/10.1080/15283488.2022.2036929>
- Schippers, I. (2023). *Identiteitsontwikkeling in de studietijd: invloedrijke gebeurtenissen tijdens de stage* [Masterscriptie, Rijksuniversiteit Groningen]. Student Theses Faculty of Behavioural and Social Sciences.
- Van Der Gaag, M. A. E., Albers, C. J., & Kunnen, E. S. (2017). Micro-level mechanisms of Identity development: The role of emotional experiences in commitment development. *Developmental Psychology*, 53(11), 2205-2217. <https://doi.org/10.1037/dev0000336>

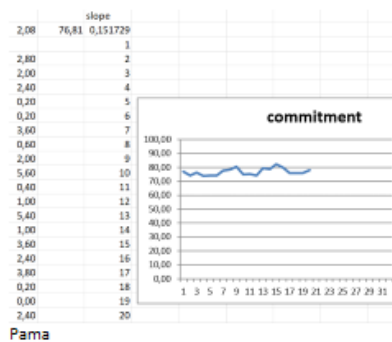
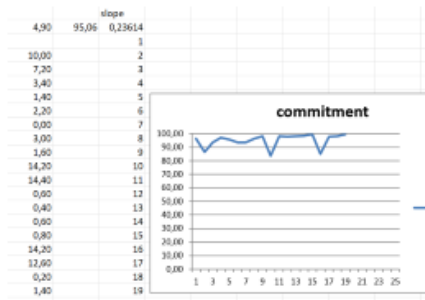
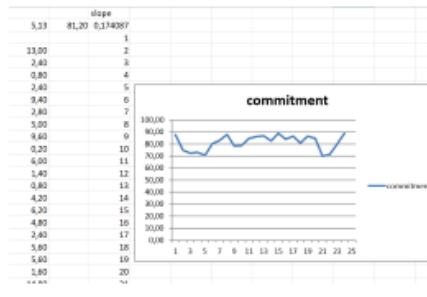
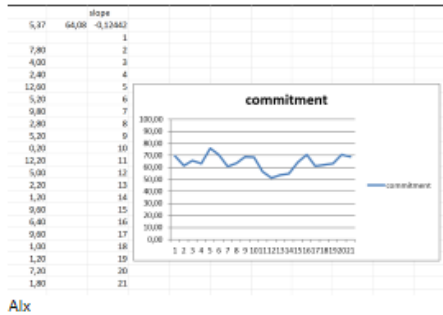
Bijlage A

Figuur 1 Voorbeeld antwoorden op vragenlijst over commitment

Bijlage B

Grafieken gegroepeerd op basis van de zes gevonden ontwikkelingstrajecten van commitment.

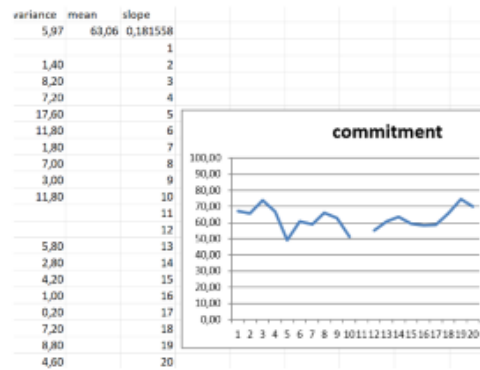

Kabbelend

Figuur 2 Kabbelend

Anba

Erje

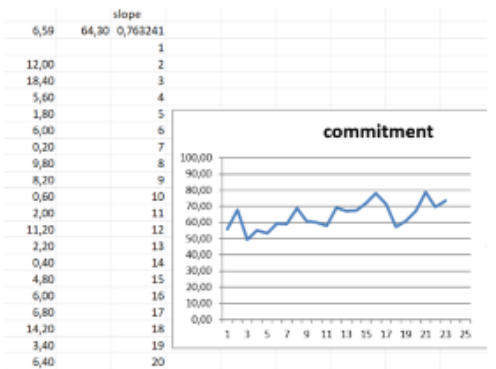
Appelsap

MIJA

Trro

Ripe

Beru

Flink wisselend

Figuur 4 Flink wisselend

Jona

Reka

Fred

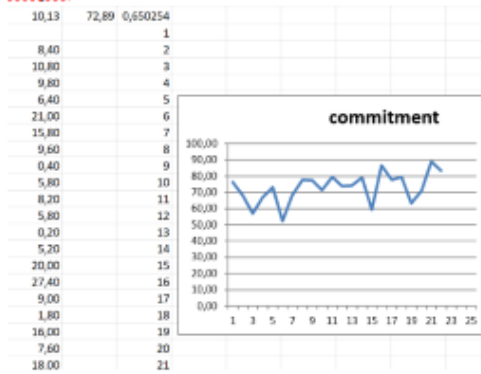
Anni

Wisseld stijgend

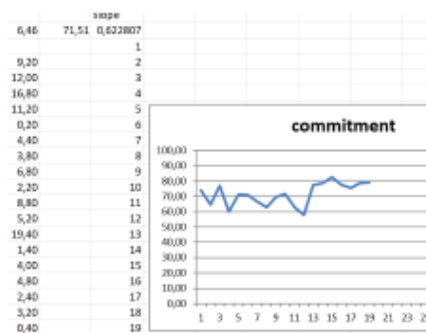
Figuur 5 Wisselend stijgend

Annie

Emse15

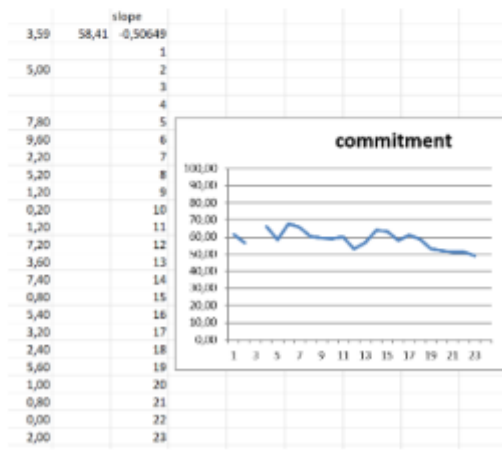
Maha14

Karu

Tija06

Anbe

Afnemend

Figuur 6 Afnemend

Mawi

Lyhe

Miad

Aaaa

Nyle

1425

Paja

Heja

Pebe25

Jaed

Sahe13

Badkuipje / Moratorium

Figuur 7 badkuip / moratorium